

Forslag

til

Lov om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

Fremsat den 16. december 1958 af *landbrugsministeren*.

§ 1. I lov nr. 449 af 23. september 1947 om opførelse af arbejderboliger på landet, således som denne senere er ændret, jfr. lovbekendtgørelse nr. 125 af 25. april 1955 og lov nr. 297 af 21. december 1957, føjes til § 2, stk. 1, punkt 5: „— hvorved forstås, at ansøgeren gennem længere tid har haft og stadig søger sit udkomme helt eller fortrinsvis ved sædvanligt lønarbejde ved jordbrug eller ved hermed økonomisk ligestillet lønarbejde ved andre arbejdssteder beliggende uden for bymæssig bebyggelse —,“.

Stk. 2. Til samme paragrafs stk. 2 føjes som nyt punkt 11: „fortrinsvis arbejder ved landbrug eller skovbrug“.

§ 2. I lovens § 8, stk. 1, ændres „lov nr. 352 af 7. august 1922“ og „lovs § 3“ til henholdsvis: „lovbekendtgørelse nr. 237 af 9. juli 1958“ og „lovbekendtgørelses afsnit I, C og D“, og i samme paragrafs stk. 3 udgår „til grundskyld“.

§ 3. I lovens § 10, stk. 2, ændres „§ 4 i lov nr. 352 af 7. august 1922“ til: „lovbekendtgørelse nr. 237 af 9. juli 1958, afsnit I, C og D“.

§ 4. I lovens § 11 udgår stk. 1-3.

§ 5. I lovens § 12 affattes stk. 1 således: „Til opførelse af nye arbejderboliger kan der mod 1. prioritets pant i ejendommen ydes lån til indkøb af en byggegrund, jfr. § 5, og opførelse af en bolig på samme eller alene til opførelse af bolig. Lån til jordkøb må ikke overstige købesummen for jorden og må i det højeste udgøre et efter reglerne i § 9, stk. 2, fastsat beløb. For lån til op-

førelse af bygninger gælder de i § 9, stk. 1-4, fastsatte regler.“

Stk. 2. I samme paragraf affattes stk. 2 således: „Lånets rente- og afdragsvilkår fastsættes ved særlig lov.“

§ 6. I lovens § 18 føjes til stk. 1: „Når ejeren på grund af tidsbegrænset beskæftigelse andetsteds midlertidig må tage ophold uden for hjemstedet, kan statens jordlovsudvalg dog for et nærmere fastsat tidsrum, der normalt ikke må overstige 1 år, tillade ham at udleje boligen til en arbejderfamilie på vilkår, der godkendes af udvalget.“

§ 7. I lovens § 19, stk. 3, 2. punktum, ændres „nærværende bestemmelses ikrafttræden“ til: „12. april 1955“, og „§ 11, stk. 3, og“ udgår.

Stk. 2. Til paragraffen føjes som nyt stk. 4: „Når ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan landbrugsministeren undtagelsesvis efter indstilling af statens jordlovsudvalg bevilge slettelse af noteringen og eventuelt tillige fritagelse for de i §§ 23 og 33 omhandlede rådighedsbegrænsninger på betingelse af, at ejeren med et nærmere angivet beløb helt eller delvis erstatter staten dennes rentetab og omkostninger ved ejendommens oprettelse. Som statens rentetab anses forskellen mellem de rentebeløb, som er betalt efter ejendommens oprettelse, og de, der ville have været at betale, såfremt lånen skulle have været forrentet fuldt ud, samt 4 pct. årlig rentes rente af forskelsbeløbene indtil indbetalingen“.

§ 8. I lovens § 21, stk. 2, litra c, efter „beliggende“, indsættes: „eller fra statens jord-

lovsudvalg“, og i litra d efter „husmandsbrugskommissionens“ indsættes: „eller jordlovsudvalgets“.

Stk. 2. Paragraffens stk. 3 affattes således: „Afslår jordlovsudvalget at give erklæring eller samtykke som anført i stk. 2, litra c-e, kan udvalgets afgørelse indbringes for landbrugsministeren, som da kan tillade tinglysningen.“

Stk. 3. I samme paragraf ændres stk. 6 til stk. 7, og som nyt stk. 6 indsættes: „Når ejeren inden 3 måneder efter, at en overdragelse af ejendommen til anden mand er bortfaldet i medfør af reglerne i stk. 2, jfr. stk. 3, skriftligt over for statens jordlovsudvalg fremsætter krav derom, overtager staten ejendommen. For så vidt ikke andet aftales, udgør statens overtagesesum det på overtagelsestidspunktet gældende maksimum for statslån efter nærværende lov til oprettelse af en tilsvarende bolig med *tillæg* af dokumenterede udgifter til eventuelle i henhold til § 18, stk. 3, godkendte varige forbedringer samt med *fradrag* af 1½ pct. for hvert fra opførelsen, henholdsvis forbedringens gennemførelse, forløbet år. Er ejendommens værdi forringet ved ændringer, mangelfuld vedligeholdelse, brand eller anden skade, fradrages yderligere det til en forsvarlig istandsættelse fornødne beløb. Kan der ikke mellem jordlovsudvalget og ejeren opnås enighed om fastsættelsen af nævnte tillæg eller fradrag, fastsættes disse af dertil af retten udmeldte mænd. Statens overtagelse sker til genafhændelse af ejendommen med eller uden statslån og forpligtelser i henhold til nærværende lov, og overtagelsespligten gælder ikke, såfremt ejendommens tilstand eller ejendommen påhvilende særlige hæftelser og forpligtelser væsentlig nedsætter statens muligheder for nævnte genafhændelse. Statens overtagelses-sum samt lån til statens køber udredes af de i §§ 6 og 16 omhandlede bevillinger.“

§ 9. I lovens § 22, stk. 1, indsættes i 2. punktum efter „overtage lånene“: „even-

tuelt med ændring af lånerenten og afdragsvilkårene“, og i stedet for sidste punktum indsættes: „Når ejendommen overgår til den hidtidige ejers livsarving, svigerbarn eller efterlevende ægtefælle samt iøvrigt, når særlige omstændigheder taler derfor, kan der bortses fra aldersbetingelserne.“

Stk. 2. Til samme paragraf føjes som nyt stk. 6: „Samtykke efter § 21, stk. 2, litra e, jfr. stk. 3, til tinglysning af adkomst kan betinges af, at sælgeren med et nærmere angivet beløb helt eller delvis erstatter staten dennes efter reglerne i § 19, stk. 4, sidste punktum, beregnede rentetab.“

§ 10. I lovens § 23 ændres „§ 21“ til: „§ 21, stk. 1,“ og efter 1. punktum indsættes: „Det samme kan efter overenskomst fastsættes for ejendomme, der er oprettet før nævnte tidspunkt“.

§ 11. I lovens § 31, 1. punktum, ændres „§ 19, § 20, § 21“ til: „§ 20, § 21, stk. 1,“ og til paragraffen føjes som nyt stk. 2: „Ejendomme, oprettet efter reglerne i nærværende kapitel samt tilsvarende bestemmelser i de i § 34, stk. 2, nævnte ældre love, er omfattet af reglerne i § 19, jfr. § 21, stk. 2-7.“

§ 12. I lovens § 33, 1. punktum, ændres „§ 19, § 20, § 21“ til: „§ 20, § 21, stk. 1,“ og efter nævnte punktum indsættes: „Det samme kan efter overenskomst fastsættes for ejendomme, der er oprettet før nævnte tidspunkt.“

§ 13. Landbrugsministeren bemyndiges til at lade lov nr. 449 af 23. september 1947 med de ændringer, som følger af lov nr. 451 af 4. oktober 1947, lov nr. 57 af 24. februar 1949, lov nr. 126 af 28. marts 1951, lov nr. 99 af 31. marts 1954, lov nr. 90 af 31. marts 1955, lov nr. 297 af 21. december 1957 samt nærværende lov, optrykke og bekendtgøre som lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget er i overensstemmelse med det forslag, som er udarbejdet af den ved Landbrugsministeriets skrivelse af 26. august 1957 nedsatte kommission, hvortil bl. a. er henlagt den opgave at underkaste reglerne vedrørende afdragstiden for arbejderboliger samt reglerne vedrørende ejerskifte på disse boliger en dybtgående behandling.

Forslaget, der er enstemmigt vedtaget af kommissionen, er optaget i kommissionens 1. betænkning, som er tilgået folketingets medlemmer.

Med hensyn til forslagets enkelte bestemmelser henvises til følgende af kommissionen udformede bemærkninger:

Til § 1.

Der har i den tid, lovgivningen om opførelse af arbejderboliger på landet har været gældende, vist sig hos såvel lånsøgere som sælgere og købere at foreligge en betydelig uklarhed med hensyn til rækkevidden af det beskæftigelsesmæssige kvalifikationskrav, hvorefter ansøgerne skal være beskæftiget ved normalt forefaldende arbejde på landet.

Denne lovgivning, som indledtes med lov nr. 138 af 13. april 1938, har fra første færd navnlig haft boligforholdene for jordbrugets arbejdere for øje, men har tillige taget sigte på andre arbejdere, hvis beskæftigelse sædvanligvis er knyttet til landdistrikterne. Det sidstnævnte forhold er senere blevet særligt understreget ved de ændringer i den gældende lov, som blev gennemført ved lov nr. 99 af 31. marts 1954 om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

En nærmere afgrænsning i de enkelte tilfælde af bestemmelsens rækkevidde er gennem årene udviklet i statens jordlovsudvalgs og landbrugsministeriets administrative bevillingspraksis og siden den i 1955 gennemførte ændring af ejerskiftereglerne, jfr. lovens § 21, stk. 2-6, tillige ved en række afgørelser af husmandsbrugskommissionerne og det i nævnte paragrafs stk. 3 omhandlede ankenævn.

Omend afgørelsen i de enkelte tilfælde i vidt omfang må træffes efter en konkret bedømmelse, kan der af den foreliggende praksis udledes visse hovedretningslinier for fortolkningen af bestemmelsen, og af hensyn til den ovennævnte usikkerhed hos lånsøgere m. fl. har man fundet det formålstjenligt, at lovbestemmelsen på dette grundlag suppleres med en nærmere afgrænsning af kvalifikationskravets rækkevidde.

I *stk. 1* foreslås en sådan afgrænsning indsat i lovens § 2, stk. 1, punkt 5. Der lægges herved vægt

dels på ansøgerens beskæftigelsesmæssige tilknytning til jordbruget eller i øvrigt til landdistrikterne, dels på omfanget af denne i forhold til eventuel anden beskæftigelse. Endvidere understreges arbejdets karakter af sædvanligt lønarbejde, således at selvstændig erhvervsudøvelse, herunder landbrugsdrift for ansøgerens egen regning, ikke kan regnes ansøgeren tilgode ved bedømmelsen af hans kvalifikationer.

Såtidig er det fundet rimeligt i *stk. 2* at foreslå, at der indrømmes kvalificerede arbejdere ved landbrug og skovbrug en vis fortrinnsstilling ved udvælgelsen af låneansøgere, når der ikke er tilstrækkelige bevillinger til rådighed til, at alle kvalificerede ansøgere kan komme i betragtning.

Til §§ 2, 3 og 5.

De foreslåede ændringer er i alt væsentligt af redaktionel karakter og tager sigte på at bringe bestemmelserne i overensstemmelse dels med de i 1956 og 1958 gennemførte ændrede lovregler om vurdering af faste ejendomme, jfr. lovforslagets § 2 og § 3, dels med de i forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet indeholdte regler om forening af hidtidige lånetyper til et samlet lån, jfr. § 5.

Til § 4.

Den foreslåede ophævelse af pantsætnings- og retsforfølgningsbegrænsningen for arbejderboliger oprettet på lodder af jord i statens eje, hvoraf der svares jordrente, anses for forsvarlig bl. a. under hensyn til den videregående sikring af statens krav, der forudsættes gennemført i henhold til det i § 3, stk. 5, i forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet fremsatte forslag om, at det til et lån knyttede efterbetalingskrav sikres ved pant i ejendommen inden for det beløb, der til enhver tid er afdraget på lånets oprindelige hovedstol, og er forudsat ved den i nævnte lovforslags § 3, stk. 2, 2. punktum, indeholdte bestemmelse om, at statslånet under visse forudsætninger står tilbage for lån af offentlige midler.

Ved ændringen bortfalder den ulighed i vilkårene på det heromhandlede område, som hidtil har været gældende mellem jordrenteboliger og arbejderboliger på privat indkøbt jord, idet de sidstnævnte ejendomme ikke har været underkastet begrænsninger med hensyn til pantsætning og retsforfølgning. På ældre jordrenteboliger, hvor restgælden på statslånet er lav i forhold til ejendommens værdi, kan det gældende pantsætningsforbud være en

afgørende hindring for, at ejendommen ved ejerskifte kan overgå til en kvalificeret, mindrebedt køber.

Til § 6.

Ifølge lovens § 18, stk. 1, er ejeren forpligtet til selv at bebo ejendommen, og efter samme paragrafs stk. 6 skal hele den skyldige kapital — bortset fra eventuel jordrente — straks uden opsigelse være forfalden til skadesløs betaling, såfremt ejeren fraflytter ejendommen.

Da det ofte forekommer, at landarbejdere bl. a. under de sæsonmæssige ledighedsperioder for en tid søger beskæftigelse andetsteds, har man i praksis anset det for en rimelig løsning at tillade ejeren for et nærmere fastsat tidsrum, normalt ikke over 1 år, at udleje boligen til en arbejderfamilie, under forudsætning af, at ejeren ikke beregner sig en urimelig fortjeneste i forbindelse med udlejningen.

Den af statens jordlovsudvalg indledede praksis, der forekommer vel forenelig med de bestræbelser, der i øvrigt fra statsmagtens side udfoldes for at fremme bevægeligheden på arbejdsmarkedet, foreslås lovfæstet.

Til § 7.

De i *stk. 1* foreslåede ændringer i lovens § 19, stk. 3, 2. punktum, er kun af redaktionel karakter og følger tildels af den i forslaget § 4 omhandlede ophævelse af pantsætnings- og retsforfølgningsforbudet m. m. i lovens § 11, stk. 1-3.

De gældende regler om erhvervelse af tinglyst adkomst på ejendomme, der er noteret som arbejderboliger, og reglerne om overtagelse af statslån i ejerskiftetilfælde giver administrationen ret vidtgående muligheder for at bevare disse boliger for de mindrebedte arbejderkredse, for hvilke de er bestemt. Dog forekommer undertiden tilfælde, hvor ejendommen ganske har ændret sin til lovens formål svarende karakter, f. eks. ved indretning af erhvervsvirksomhed i ejendommen eller ved ændringer i bebyggelsen eller tilføjelser til denne, hvorved ejendommen er bragt op i et prisniveau, der ligger væsentligt over, hvad der i almindelighed vil være økonomisk overkommeligt for en arbejderfamilie. Uanset at sådanne ændringer i bebyggelsen i almindelighed vil være i strid med reglerne i lovens § 8, stk. 2-3, vil det ofte under hensyn til den anvendte bekostning og den ejendommen tilførte værdiforøgelse være økonomisk betænkeligt at kræve ejendommens tidligere tilstand retableret.

I de enkelte tilfælde, der har foreligget i praksis, har landbrugsministeriet som en administrativ nødudvej anset det for en efter omstændighederne rimelig løsning at tillade slettelse af ejendommens notering som arbejderbolig, i ganske enkelte til-

fælde tillige fritagelse for de i lovens §§ 23 og 33 omhandlede rådighedsbegrænsninger, på betingelse af, at ejeren indbetalte et nærmere fastsat beløb til staten til hel eller delvis dækning af dennes rente- og omkostninger ved brugets oprettelse.

Den af landbrugsministeriet indledede praksis, der imødekommer et behov for frigørelse af enkelte af de af loven omfattede boliger i ekstraordinære tilfælde, foreslås ved paragraffens *stk. 2* lovfæstet. Efter forslaget omfatter statens erstatningskrav dels renteefterbetaling med renters rente, dels de af staten afholdte omkostninger ved ejendommens oprettelse. Ved fastsættelsen af sidstnævnte beløb vil man normalt delvis være henvist til et gennemsnitligt skøn.

Til § 8.

Ved § 3 i lov nr. 90 af 31. marts 1955 om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet blev der gennemført en begrænsning af køberkredsen omfattende alle ejendomme, der ifølge notering i tingbogen er undergivet de i lov om opførelse af arbejderboliger på landet fastsatte vilkår, hvorefter tinglysning af endelig adkomst på en sådan ejendom kun kan finde sted på de i loven nærmere fastsatte betingelser. Loven tog direkte sigte på at forebygge, at de for arbejderens regning med statsstøtte efter den heromhandlede lovgivning opførte arbejderboliger ved ejerskifte overgår til andre erhververe end sådanne, som er beskæftiget ved normalt forefaldende arbejde på landet. Opfyldelsen af dette kvalifikationskrav blev gjort til den normale betingelse for en købers adgang til at få tinglyst endelig adkomst til ejendommen, og bedømmelsen af, om denne betingelse er tilstede ved et ejerskifte, blev henlagt til husmandsbrugskommissionerne under appel til det ankenævn, som var blevet oprettet som appelinstans med hensyn til de afgørelser, som ved lov nr. 240 af 7. juni 1952 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje var blevet henlagt til nævnte kommissioner.

Som anført under bemærkningerne til lovforslagets § 1 har man dels i kommissionernes og nævnets praksis, dels i den administrative bevillingspraksis fundet grundlag for at foreslå en nærmere afgrænsning af rækkevidden af det beskæftigelsesmæssige kvalifikationskrav. Idet loven herefter vil give et væsentligt sikrere og klarere grundlag end hidtil for bedømmelsen af en købers beskæftigelsesmæssige kvalifikationer, har man fundet det forsvarligt i *stk. 1 og 2* at foreslå denne bedømmelse henlagt til de almindelige administrative myndigheder, husmandsbrugskommissionerne og statens jordlovsudvalg under appel til landbrugsministeren, idet det herved under hensyn til spørgsmålets retlige

karakter forudsættes, at den administrative bedømmelse af en købers beskæftigelsesmæssige kvalifikationer i de enkelte tilfælde kan indbringes til prøvelse ved de ordinære domstole.

Den ved ændringen i 1955 af ejerskiftereglerne gennemførte direkte begrænsning af købermarkedet tog samtidig indirekte sigte på, at denne begrænsning af købermarkedet skulle medvirke til at holde prisudviklingen for disse boliger inden for rimelige og for arbejderne på landet overkommelige vilkår, idet det havde vist sig ved ejerskifter, at ejendommene i vidt omfang var efterspurgt af købere, som var villige til at byde priser og købsvilkår, som ville være uoverkommelige for mindrebemidlede arbejdere.

Efter gennemførelsen af ovennævnte bestemmelser har der fremdeles i praksis vist sig betydelige vanskeligheder med hensyn til prisfastsættelsen, idet det af talrige dispensationsansøgninger fremgår, at sælgeren ofte er utilbøjelig til at tage rimeligt hensyn til de ejendommen påhvilende rådighedsbegrænsninger og i vidt omfang har søgt de for statslånene gældende lempelige vilkår kapitaliseret ved ejendommens afhændelse. I en overvejende del af disse tilfælde må grunden til, at sælgeren ikke har fundet en kvalificeret køber, søges i, at sælgeren har været utilbøjelig til at acceptere, at den del af købesummen, som ikke dækkes ved overtagelse af lån, og som for ældre boliger med lav restgæld på statslånene kan være forholdsvis betydelig, afvikles med en så lav kontant udbetaling og iøvrigt med en sælgerprioritet på så lempelige vilkår, som en mindrebemidlet køber kan overkomme. En væsentlig del af dispensationsansøgningerne er derfor blevet afslået.

Behandlingen af dispensationssager af denne art er imidlertid forbundet med betydelige administrative vanskeligheder, idet statens jordlovsudvalg over for en sælgers påstand om, at det er umuligt at finde en kvalificeret køber til ejendommen, ikke altid i den konkrete situation kan forventes at være i stand til at anvise en sådan køber, hvilket også i almindelighed ville falde uden for administrationens naturlige opgaver. Der er derfor et behov for at supplere de gældende regler med bestemmelser, der anviser en udvej for sælgere, som ikke selv har kunnet finde en kvalificeret køber, til at få ejendommen rimeligt afhændet.

I de i *stk. 3* foreslåede ny bestemmelser åbnes der sælgeren en sådan udvej, medmindre de i slutningen af næstsidste punktum omhandlede hindringer, som normalt vil være sælgeren tilregnelige, er tilstede.

Når lovens regler har hindret et indgået salgs

gennemførelse, vil sælgeren herefter i reglen have ret til at kræve, at staten overtager ejendommen på vilkår, som principalt forudsættes fastsat ved forhandling, men subsidiært beregnes på nærmere fastlagt måde. De på sidstnævnte måde ansatte priser er ikke tænkt som umiddelbart normgivende for salgspriserne på de af loven omfattede arbejderboliger, men skønnes rimeligt forsvarlige for ejendomme, på hvilke der siden opførelsen intet er ofret udover jævn vedligeholdelse, idet der samtidig med indregningen af værdiforringelse ved boligens almindelige brug og dens forældelse i forhold til senere tidssvarende byggeri tages rimeligt hensyn til konjunkturmæssige prisbevægelser. 1½ pct.-fradraget pr. år er en af hensigtsmæssighedshensyn groft udformet afskrivningsregel, for så vidt som den bl. a. bortser fra, at en del af statslånet vedrører jordkøb; men reglen skønnes for de hidtil opførte ejendomme at kunne give en indtil videre rimelig prisberegning i tilfælde, hvor man ikke har kunnet forhandle sig til rette om anden pris, og sælgeren fastholder sit krav om overdragelse til staten. Da fradraget på 1½ pct. pr. år svarer til en afskrivning over ca. 67 år, vil denne fradragregel givetvis til sin tid, når boligerne nærmer sig denne alder, have mistet sin praktiske anvendelighed over for ejendomme, der har bevaret en væsentlig brugsværdi. Det er imidlertid ikke fundet påkrævet eller hensigtsmæssigt på nærværende tidspunkt at fastlægge disse forhold for en relativt fjern fremtid, idet det må anses for rimeligt at lade den fornødne regulering være forbeholdt lovgivningen til den tid.

Det forudsættes, at de af staten overtagne arbejderboliger fortrinsvis søges afhændet med statslån og forpligtelser efter arbejderboliglovens regler, men da det må forudses, dels at der ikke altid vil kunne findes kvalificerede købere, dels at ejendommene ved ændringer kan have mistet deres egnethed som arbejderboliger, foreslås der hjemlet staten adgang til at sælge ejendommene på andre vilkår til ukvalificerede købere. I begge tilfælde udredes statens købesum og fornødne lån til køberne af de ved de årlige udlånslove bevilgede rådighedsbeløb.

Til § 9.

Den første ændring i *stk. 1* er en ajourføring med den ved lov nr. 129 af 16. april 1957 gennemførte ændring af statshusmandslovens § 43, stk. 2, og tilsigter på samme måde som denne at modvirke, at de for statslånet gældende lempelige vilkår kapitaliseres ved ejerskifte, således at sælgeren ved købesummens fastsættelse opnår en økonomisk særfordel, som ikke er tilsigtet af loven.

Udover adgangen til at forhøje lånerenten og

F. t. l. om tillæg til l. om opførelse af arbejderboliger på landet.

ændre afdragsvilkårene — hvorved en graduering af behandlingen af ejerskiftesager muliggøres i tilfælde, hvor det ikke skønnes rimeligt, at køberen overtager lånet på lige så lempelige vilkår som de for sælgeren gældende — tager ændringen tillige sigte på at imødekomme det behov, der i særlige tilfælde kan foreligge for ved ejerskifte at indrømme lempelse af lånevilkårene, således navnlig i tilfælde, hvor en mindre kvalificeret køber har overtaget statslånet på væsentlig skærpede rente- og afdragsvilkår og derefter videresælger ejendommen til en bedre kvalificeret køber.

Ved den sidste ændring i stk. 1 foreslås den nu-gældende hjemmel til at bortse fra aldersbetingelserne, når ejendommen overgår til den hidtidige ejers nærpåroende, udvidet således, at der også gives mulighed for under særlige omstændigheder at bortse fra nævnte betingelser for andre køberes vedkommende.

Bestemmelsen i *stk. 2* omfatter tilfælde, hvor en

beskæftigelsesmæssigt ukvalificeret køber får tilladelse til at erhverve adkomst på ejendommen i henhold til dispensationsbestemmelsen i lovens § 21, stk. 2, litra e, jfr. stk. 3, og forslaget lovfæster for så vidt en administrativt indledt praksis, som man i visse tilfælde har betinget en adkomstdispenation af indbetaling af en nærmere fastsat godtgørelse af statens tab.

Til § 10.

Den første ændring tjener til tydeliggørelse, idet bestemmelsen i lovens § 21, stk. 2-6, allerede som følge af reglen i lovens § 19 skal gælde alle ejendomme uanset oprettelsestidspunkt.

Den sidste ændring tjener til at lovfæste en administrativ praksis.

Til §§ 11 og 12.

De omhandlede ændringer tjener samme formål som anført ovenfor under bemærkningerne til § 10.